

Štefanija Mesarič

DE JE MOJ ...?

Komedija na donjemeđimursko kajkavskom narjêčju

Ljubljana, 2003

ĐUREK - sin
MARICA - sneha
JOŽEK - vnuk
ANA - mama
IVAN - japa
MIŠKA - sosed
ĐURĐA - sosed
JONA - sestra

Mjêsto radnjê: Izmišljêné događaj v Međimurju

KOLOFON

De je moj...?

Autor i nosilac avtorskih prava: Štefanija Mesarić

Međunarodni klasifikatori: 001109207

E izdanje, pdf format

URL dostup: <http://medimurje-v-mojem-srcu.si/mama-ido-v-penzijo/>

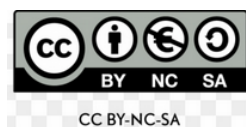
Dostup od: 30.5. 2021

Samonaklada, Ljubljana

Uredila: Lucija Matič

Godina izradnje: 2003

Nije za prodaju. CC licenca

CC BY-NC-SA

(Miška sedi na stovčeku i dremlje. Skorom pone z njega. Đurđa nekaj dela, ga zagleda i...)

ĐURĐA: Miška, dej se zbudi i hodi spot v hižo. *(Miška dremlje dalje..)*
Miška! Sam ti rekla hodi v hižo!!!

MIŠKA: *(pospono...)* Kaj zijaš?! Im me boš sega sprestrošila. Kaj očes?

ĐURĐA: Nikaj nečem, samo hodi v hižo i tam si leži kak si pošteni ljudi.

MIŠKA: Je? Kam si nej ležem? Pak znàš da na svojo postelju nemrêm.
Tam več dvà tjena lepo leži, znoš i sàma što! Rekev sam ti dej ga v dnevno sobu, a ti »Miška tam nemre biti, tam deca skočeju!

ĐURĐA: Pak sam ti mom rekla da mu složimo na balkunu i kaj si rekev?
Tam je vlaga i da tam na dobro za njega. Kam bi ga onda nej po tvojem doli? Kam?!

MIŠKA: Nikam drugam nego k tej v posteljo! Jo pak v dnevno sobo! Več sam ves zverizeni, niti nemrem spati, niti jesti. Kaj nek što zezna? Kaj bomo onda? Se boš ti kriva! Se! Si me razmela?

ĐURĐA: Tak kak i navek! Kaj bi nej bila drugo napravila dok sam ga vidla tam sàmoga, naslojenega, nigdi žive duše? Lepo sam te zvàla i rêkla da bi bilo dobro da ga k sêj zememo, vre se bo nešče stàrav za jega.

MIŠKA: Pak smo tak i napravili, a se niti vrog ne sekera za jega de je! Jo sam misliv da pe mom od hiže. Nazodnje bom jo morav, a on bo lepo ostav v moji postelji.

ĐURĐA: Sàm si tak štêv! Jà sam te ni nikam tirala. Tiho ve bodi, tam ide sosedov Đurek.

(Sedido obedvo i tobože nekaj delajo. ĐUREK: dojde, hodi zamišljeno i si sede. Skrivečki pogledujejo k njemu. Za njim dojde mama z tejerom v rokoj.)

ANA: Đuro kaj ti je? *(tišina)* Kaj te kaj boli? Im si ni nikaj pojev!!!

ĐUREK: Nikaj mi je ni. Samo me pusti na miro!

ANA: Znàš i sàm da je ni to samo tak. Pok bom kriva, ve dok de Marica, da sam te kaj napumpala. Več se nèmam niti s kim spominati.

Si samo nekaj študirate, hodite sim to... Malo fali, pak bomo kak na železnički stanici.

ĐUREK: Kaj bi me napumpala. Pusti me na miro. Tam imaš sosedo Đurđo pak se z njom spominaj.

ANA: Sam ti več rekla da se nimam s kim spominati. I ona je nekam čudno tiho. Skroz hodi na pot, se naljukne i mom nuter pobegne. Poglej jo, samo nekve novine prebroča, nekaj išče... Neznam kaj je to z vami. Bolje da sam tiho i da se fkrej obrnem, bår nam nikaj kriva.

ĐUREK: Mama pusti več jempot ljudi na miro. Saki ima svoje brige i saki ima kaj na duši. Znoš, saki si jo mora nojti, ako oče... meti mira.

(Med govorom dojde Marica i posluša.)

MARICA: Kakvo dušo si mora nàjti, pamet, to si ti zgubiv, a ne dušo. Išče sam ni nikoga čula da bi zgubil dušo. Pamet pak je bormeš zgubilo več dosti takvih kak si ti!

ĐUREK: Pok si počela? Smo se ni lepo dogovorili da me boš pustila na miru? Samo to trebam, no i malo sreče kaj dojdem k sej.

MARICA: Ti očeš malo mira?! Jo več dvo tjena niti spim, niti jem kak je tre, a zakaj?! Iščem tvojo dušo!!! Na sakom voglu na saki stanici. A od duše niti duha niti sluha.

ANA: Kaj ste si bnoreli? Jà vas več nikaj ne razmem! Tak smo tvoj japa i jà dok smo išli z Međimurja, za svoju dušo poslušali Međimurske pjesme, jedno lepšo od druge i onda smo ti lepo ostali brez benzina. Bormeš sam ti unda rivala avto kaj sam skorom i jà ostola brez duše.

ĐUREK: Što vam je krif? Mogli ste meti v avto kontu z benzinom, pak bi samo dotočili. Sam kaj vidvo nikaj ne poslušate.

(Med tem dojde japa z Jožekom. Nosijo kotač od beciklina...i razprovljaju)

IVAN: Kaj pok sam na tapeti?

MARICA: Nikaj japa. Đurek je pok spameten i doje nouke, a sàm se jih ne drži. Dej on poslušav druge bi ve bili lepo v miru i se nej vrteli po potu kak čigoši. Mama prepovedajo kak ste ostali brez benzina dok ste išli z

doma.

IVAN: Nemre biti ona tiho. Da bi joj čovek dov kačo na jezik i onda bi klofrala. Što te kaj pitav? Si ne i ti zmenom vred i popevala no reči?

ANA: Je popevala sam je, a avto sam rivala bormeš sàma. Tobože so veljki zovoji pak jà nej znàla držati volana ili kaj nej dišla na drugo stràn.

MARICA: Jo vas nam nigdor razmela, kak morete navek poslušati isto stanicu i iste pjesme. I meni je lepo dok poslušamo čestitke. A kaj ak se stanice na Pragerskom zmešajo, onda očeš nečeš, moraš poslušati druge stanice. Tu bormeš duša nima nikaj pritom.

ĐUREK: Marica, Marica, samo malo bi poslušala i čula bi v srcu Međimurje kak popevlje. Al ti to naš nigdar razmela.

(Ivan dojde k Đureku ...)

IVAN: Jo te razmem. To ti je tak kak dok očeš nekaj reči, a nemreš. Glos ti ostone v grlu, te stišče, peče te v očima. Čuješ v sebi pjesmu, ona te sega prevzeme a ti jo popevlješ, makar neznaš popevati.

ĐUREK: Nekaj takvoga. I dok te stišče si lefko vesel, kajti bolje je da to veselje i sreču doživiš v svojem srcu, makar te bolelo, nego da je nej nigdor doživev.

JOŽEK: Tata, mene ti tak negda stišče v školi. To kaj si rekel, važi i dok dobim slabo ocjenu?

MARICA: Kakve slabe ocjene te nahàjaju? On ti to prepoveda za pjesme a ne ocjene. Pok detetu puniš glovu z bedastočama. Kak bi bilo da bi si, tak kak ti holi kak mesečari?! Dvo tjena neznam niti kaj misliš, niti da spiš. Dej nej domaj spov, bi mislila, da kam k nevolji hodiš. Sim dej teke, kaj jih pregledam!

ANA: Marica pak kaj to govoriš? Dejte malo se stehi spominajte. Miška i Đurđa vas poslušajo. Za nas bormeš znà celo selo da jemo, da se svodimo i kaj nam nabrojala dalje.

IVAN: I kaj imajo za čuti? Nikaj! Zodnje vreme so i oni nekam čudni. Miška hodi kak da je ves spotrti, a Đurđa se samo naljukovlje, kak da bo saki čas što došev k njim.

ANA: A kaj pok fantaziraš? Čakaj, vê boš videv da je pri jim se v redu.
(*Ide k ogradi.... Med tem ide Jona*)

JOŽEK: Baka, glej nekva gospa tod hodi. Kaj to nas išče?

JONA: Dobar dan Ana. Kak si kaj?

ANA: Bok dej...Oprostite, ali jo vas ne poznam. Glàs mi je poznàti, ali se nikak nemrem zmisliti odkod ga poznam.

JONA: Ve boš mom znola, dok ti rečem koga iščem. Miškija, Goričonca. Znàš vê, kakvih deset let si me ni vidla.

ANA: Petram kristoševi! Jona si to ti?! Deca poglejte što je došel k našima sosedima! To bodo pogledali. Mrtik so zàto tak nestrpljivni, kaj tebe čakaju.

JONA: Neznam koga čakajo, mene sigorno ne. To bodo debelo pogledali, kak dej vidli duha. Bote vidli.

(*Si se pozdràvljajo*)

ANA: Marica dej poglej čez grojo k sosedo, kaj so vê obedvo zaspali? Im bi morali čuti kak vičemo. Hoj si Jona sedni. Si boš kaj spila?

JONA: Nekaj bi mi bormeš pasalo. Kak pak kaj vi živite?

ANA i MARICA: Dobro. (*Marica je več pri groji*)

MARICA: Bok Đurđa. Glej i sosed so tu. Kaj si počivljete?

ĐURĐA: Je malo. Vroče je pak si je malo vuni legev.

MIŠKA: Tu mi je i jedino mesto. Kam gojt se obrnem sigdi sam na zodevi.

MARICA: Vê se bote mom zdramili. Poglejte čez grojo što vas išče.
(*Miška se teško stone i ide k groji*)

MIŠKA: Baš me zanima što bi ve to moglev biti. Je Đurek mrtik domaj? Kaj?! Jona?! Odkud si se samo zela? Mi smo te več odpisali.

JONA: Bok Miška. Pazi kaj te nej žlak trefiv. Išče si navek takov kaj sam bofčeš? Što pak me more samo tak odpisati?!. Glej tam imaš mlodo ženu,

kaj na ona tebe odpisala. Hoj sim, kaj se bor pozdovimo.

ANA: Kakva odpisana? Fola drogomu Bogu kaj si živa i zdrava i kaj tak fejest zgledaš. Em si zginula čez noč, kak dej se v zemlju vgreznula.

JONA: Je Ana, ti si neti v snu nemreš zamisli kak sam ti morala pobrati svoje halije i bormeš, kak tatica pobegnuti z svojega grunta. Se zmisliš Pištija? On mi je rekev ili peš ve z menom ili neš nigdor. I kaj sam drugo mogla? Spakirala sam kufre i adijo.

MIŠKA: Nikaj si se ni spametovala. Samo si dišla bez zbogom. I kaj bi ve štela?

JONA: Kaj bi štela? Pištija iščem. Mrtik je nevolja jedna došev nazoj dimo!

MIŠKA: Jo sam ti lepo govoriv, a ti kaj bi posljušala! Navek si bila malo vudrena vutim stvorima. Ah, kaj ti bez veze govorim?! Nego Đuro imaš mrtik jenu vuro časa kaj mi nekaj napraj na balkunu?

ĐUREK: Dejte no sosed, rečite ali imam denes čas, a ne jeno vuro.

MIŠKA: Kaj bom s tobom celi den? Tre si mi samo za jedno vuro i nikaj več.

ĐUREK: Zodnji pot dok ste me prosili za pet minut, sam biv privas od dve do šeste popovne i nazàdnje smo Marica i jà poprovljali fedre na roletima do jedenojste vure po noči, a tobeže ste me trebali samo pet minut.

MIŠKA: Kaj sam jà krif kaj mi je ona nevolja v štecuno prodala orginal patenta s strganim fedrima? Mi je v štecuno rekev »to vam je samo za pet minut dela i sê bo delalo kak ima biti«.

ĐURĐA: De se kaj razmev bi si som napraj, a ne navek druge čakaš. Išče ve se podtuljovljem kak na fiskolturi dok idem na balkon.

MIŠKA: Ti pak tiho bodi! Imam jo dobro fiskolturo zaradi tebe! Samo me nej vleči za jezik. Kaj pak je Đuro s tobom denes? Pitav sam te ako moreš dobro, ako ne, bom več nekoga našev.

ĐUREK: Morem sosed, samo mi lepo rečite kaj je za naprejti. A ne dok dojdem k vam onda se nemrete zastajti jên i drugi.
»Joj Đuro ve mi je tre išče samo ovo«! Tak onda privas navek naprovim išče jenoga šihta.«

IVAN: *(i on dojde k groji)*

Kaj boš vê pok delav? Si rekev, da ti je več sega dosti i vê si nej dalje dela što si oče. Vidiš mene, jo se lepo zabovljam z vnukom, a ne kaj si bom trv glovo z balkonom.

MIŠKA: E moj Ivan, moram. Moram, ako očem spati na postelji, kak si ljudi v mojim letima. Jo sam ti več stori, da bi spov na podu v spalni vreči, kak izviđoč.

IVAN: Kakve bestastoče govoriš? Im ste loni kupili novo spavačo sobo. Zaradi toga poslušam bor jempot na tjeden, kak vi morete a jo se nikaj ne brigam. Al ti se jo ne sekiram. Namesto da bi domaj poslušav bedastoče ti lepo didem , a Ana nej bofče na koga oče.

MIŠKA: Tebi je lefko. Tebi Đurek se naprovi, a jà si vê moram nàjti i napraviti mesto de bom spàv.

ĐURĐA: Miška tiho bodi. Si mi ni obečav da boš tiho, da na nišče zeznav kaj je prinas.

MIŠKA: Nemrem več Đurđo biti tiho. Nemrem i gotovo. Jempot je sega dosti.

JONA: Kaj je Miška? Pak ni da je došev i note red, onak znoš več kak se to reče, da si odpisani, tak kak si meni rekev.

ĐURĐA: Jona ti pak tiho bodi. Soma si otud dišla, Miška te je ni nikam tirav.

JONA: Znàm to dobro i sàma, koljko pot ti nej išče povem? Pak sam lepo rekla, da sam dišla z onom nevoljom. Tak dovgo me je tentav dok sam se né spakerala!

ANA: Joj Jona, Jona, a mi smo si mislili kam si zginula? Si smo pogojovali , a nišče je ni znal pravzaprav kaj se je s tobom pripetilo. Nego Miška, kaj je to stobom, da si ne mrtik kak naš Đurek dušo zgubiv, pak ve blodiš tu z nekvima vrečima i izviđočima?

MIŠKA: E vidiš, jo sam ti ni nikaj zgubiv. Jo sam ti našev vroga i išče sam ga sàm dimo dopêljav.

ANA: Je Miška, vrogi i duše se ti sam tak po potu sprehojajo. Jedni se zgubido drugi pak... Dej dej.

JONA: Pak si ni mrtik našev Pištaka?

MIŠKA: (*srdito Joni, onda se obrne k Ani*) Pust ve to! Istina je Ana. Sam poglej, za povrh se je nazoj podela Jona, a več ve dvo tjena neznem kam bi s sobom. Tu f kmici sedim i premišlujem. I tak ti vidim tvojega Đureka kak hodi sim i to. Dojde do svetla, se obrne, dojde do groje, dide do vogla i nazoj. Pak se pitam kaj je to došlo na nas? Jo sam stori, a Đurek bi bormeš morav biti v postelji pri ženi, a ne da blodi kak mesečor.

ĐUREK: I vi bi blodili sosed da ste zgubili to kaj sam jà zgubiv. Drugi tjedn idejo tamboroši igrat, a jà neznam kaj bom. Išče sam ni nikomu povedav pem z njimi ali nem.

IVAN: Đuro kaj nikaj ne poveš?! Pak je ne to tuljko penez kaj nej mogev iti. Kuljko znom ti itak neznaš igrati, a z njimi lefko sejeno ideš. Ako bo fraj mesto pêm i jà.

ĐUREK: Japa ti je ne to v pitanju. Jà sam jim obečav da se bom nafčiv odigrati pâr pjesmi.

MARICA: Am nej, ti je to joko lefko sam tak govoriti, bom se nafčiv igrati. Jezik nima žulja. Što te bo nafčiv igrati i na kaj bi se ti vê to vučiv lepo te prosim, nakaj?

ĐUREK: Nakaj? Vidite tu vam je ve veljki problem. Dečki so mi navek doli da sam po avtobusu štrunkav, onak za svoju dušo. Ve jim je zbetežal jen tamboroš i so rekli: «Na tu ti je inštroment i do drugi pot kaj boš znav por komodi odigrati, onak za prasnjo».

ANA: No i de ti je ve ti ištroment? Kaj je to tak mali inštrumet? Jo sam ga ni išče nigdi vidla.

MARICA: Niti ga nate mama vidli. Namesto da bi naš tamboroš igrav, hodi okoli kak zblojeni. Jo pak vred znjim, ve kaj bote znali.

ANA: Đuro, pak se vuči onda igrati itak nemaš nikvo delo. Jo ti bormeš zašijem i narodno nošnjo kaj boš prâvi tamboroš.

ĐUREK: Mama jà bi igrav, ali kaj ako sam vam bojza zgubiv.

SI: Kaj si zgubiv??!

ĐUREK: Bojza. Malo smo se zastajli, onda dok smo išli z Kopra. Kufica na kuficu kak to več ide, avtobus znà, no očem reči šofer, kam mora iti.

Lepo smo vam došli v Ljubljano, drugi so pobrali svoje tamburice v roke a ja sam morav vleči bojza. I unda me prijelo, znate več kam.

Oj so bili ljudi, tam svetlo, a meni je skorom mehur počiv. Tak sam ga nasloniv na groju i skočiv v jorek. Dojdem ti lepo kak preporođeni nazoj i glej bojza ga več ni bilo! Skorom mi je srce stalo. Nega i nega.

Nigdi! Zoto vam ve hodim saki dên mrtik ga bo što nazoj donesev.

MIŠKA: (*skoči*) A zaradi tebe i tvojega bojza sam si skorom kičmo spotrav!!

ĐUREK: Kaj se zafrkovljete sosed? Je to ni smešno.

MIŠKA: Smešno smešno je Đuro. Da je moja Đurđa mom sema povedala, bi bilo se v redu. Nego sam morav močati. Dobežala je dimo kak da bi jo somi vrogi nagajali, me prijela za rokovi i vlekla. Jo sam misliv da je bnorela. Dovlekla je ona mene do groje, z prstom mi kozala naj bom tiho, z drugom rokom pak na nekaj naslojeno na groju. Prvo sam misliv da je čovek i da mu je slabo. Dok so se mi oči prifčile, sam ti videv da je to nišče drugi nego bojz.

ĐURĐA: Samo tiho bodi. Zaradi tebe smo ga vlekli kak tevčeka v štaló. Skorom si se bloke z njim potrav. Probav vam je čez jena vrota. Nejde. Onda čez druga. Nejde! Oj je bilo na zodevi cvetije tam regal. Onda smo ga z vožem zvekli na balkon. Tu bo rosa si rekev! I kam si ga lepo dāv? Reči! K mej na postelju! Kaj se na potrav!

ANA: O ti hrmok ti! Onda si išče trebav dože spati na podu, a ne samo dvo tjena.

MARICA: Đurđa, pak si ni mogla mom reči kaj ste našli? Koljko zla i svoje ste naprajli kaj ste močali. A dok je ni tre, mom dobežiš k nam, išče z vročimi trači.

ĐURĐA: Je, dé sam ti jo znola da si je Đurek posodiv bojza. Jo sam čakala da se javi što ga je zgubiv i da ga kak se to veli? Je da ga identeficira.

ĐUREK: No ve smo ga identeficirali, idi mom pojega. Mrtik se ftegnem nafčiti pàr pjesmi, ako ne za nastup, bår za svojo dušo.

JONA: Ve dok se je se tak lepo zišlo vam i jo lefko povem pokaj sam došla.

IVAN: Pak kaj ne iščeš Pištija?

JONA: Ma kakvoga Pištija! On znà dé me nojde. Ako bo števdojti, bo došev.

I mene vam je nekaj vleklo i stiskalo. Zoto sam došla sim, a kam bi drugam? Drugoga doma itak nimam...

IVAN: I kaj boš ve delala?

JONA: Kaj? Prvo bom z vami popevala kaj se bo Đurek nafčiv bār nekaj igrati, a ónda bomo vidli.

JOŽEK: Tata... tata bomo zapopevali ono kaj si me zodji pot vučiv?

ĐUREK: Štero? Međimurje malo?Ajde, onda fletno zapopevljite, jo pak vas bom probav pratiti...

(Zapopevljejo, a zastor se pomali zapira)

KRAJ